

ΤΑ ΚΑΤΟΡΘΩΜΑΤΑ ΕΝΟΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΟΥ

Η ΜΟΝΟΜΑΧΙΕΣ ΤΟΥ ΖΩΓΡΑΦΟΥ ΜΑΤΤΙΑ ΠΡΕΤΤΙ

Μία καλλιτεχνική περιόδια που μεταβάλλεται σε έκστρατεια. Έντεκα μονομαχίες μέσα σε τριάντα ώρες! Η φυγή από τη Βιέννη. Τα πάθημα του περιφημού Γερμανού ζωγράφου. Πώς πληρώσε ένας ζωγράφος μία άστείστητα του. Στα όνειρα της πανωλεβήτου Νεαπολεως. Ένας έναντιον τριών. Η χάρις του αντίβασιλέως. Πώς πέθανε ο Πρέττι.

Ο όνομαστός Ίταλος ζωγράφος του 17ου αιώνα Μάττια Πρέττι, κινείται μοναδικό ίσως φαινόμενο στα καλλιτεχνικά χρονικά του κόσμου, γιατί χειρίζεται με την ίδια ευκολία κι' επιδεξιότητα το ζωστήρα του και το ξίφος του. Ο Πρέττι γεννήθηκε τον Φεβρουάριο του 1613 από οικογένεια εσαυτρίδων της επαρχίας Τορεσίνα και από μικρό είχε μεγάλη κλίση στη ζωγραφική, όπως και ο μεγαλύτερος αδελφός του Γιοργκιός, ο οποίος ήταν ήδη ένας από τους καλύτερους ζωγράφους της εποχής του. Έτσι, μόλις μεγαλύτερος κάποτε, πήρε στο ατελείωτο αδελφού του και, χωρίς από ξειρακτιό του ταλέντο, πολύ γρήγορα απέκτησε την σιμάθεια και την εκτίμηση του καρδινάλιου Ροσσινόλι και της ξακουσμένης αρχιεπισκόπου Όικκίας Άλντοικιαντίνι, η οποία είχε μεγάλη επιρροή στο Βυτιζανό και στον Πάπα Ουόθανο 8ο. Έτσι τον ανέλεσαν κι' ο ίδιος τους υπό την προστασία τους, τον έστειλαν στην άρχη στη Φλωρεντία και έπειτα στη Ρώμη, όπου τελειοποιήθηκε στην τέχνη του. Ο Πάπας τών πεποιθήθηκε πολύ, τον περιέβαλε με εξαιρετικές τιμές και τον όνόμασε Έπιστή των Σακετών Κονταρών και Έπιστή του Τάγματος της Μάλτας.

Όσιες όμως αυτές η τιμές και η περιουσία δεν στάθηκαν ικανές να κρατήσουν τον Πρέττι στη Ρώμη. Ο ζωγράφος είχε χαρακτηρισμό άνισομο και τυχοδιωκτικό και, επειδή συγχρόνως ήταν και δεινός Ξειραχός, έννοουσε να τά βέξη με όλον τον κόσμο.

Με την πρόφασι λοιπόν ότι ήθελε να γνωρίση την καλλιτεχνία και τους καλλιτέχνης και άλλων χωρών, πέτυχε από τον Πάπα και τους δύο προστάτας του την άδεια για τα μέσα να κάνει μία περιόδια στην Ενόρση. Έκανε δε πράγματι την περιόδια αυτή, η οποία όμως δεν ήταν καλλιτεχνική περιόδια, αλλά άλλων ένεστρατεια!

Δέν επρόκειτο να περιεργαστή καλά κανένα μουσειό. Σ' όποια πόλι πήγαινε, την πρώτη η το πολύ την δεύτερη μέρα, θά μάλλινε με κάποιο εσαυτρίδη, με τον οποίο θά μονομαχούσε και θά τον εκστόμνε, η θά τον ελήργουε.

Επειδή δέ την εποχή εκείνη είχαν άρσισει να επικρατούν στην Ενόρση κάποιες ανθρωπιστικές αντίληψεις και όλοι οι ηγεμόνες είχαν απαγορεύσει αυστηρά τις μονομαχίες στις επικράτειες τους, ο Πρέττι ήταν αναγκασμένος να φεύγη όλοταγός από κάθε πόλι, ύστερ από κάθε μονομαχία του. Έτσι, σε κανένα πόλι δεν μπορούσε να μείνη παραπάνω από δύο μέρες το πολύ. Στο Παριό έμεινε τριάντα ώρες μόνο και στο διάστημα αυτό έκανε έντεκα μονομαχίες. Στην Βιέννη έμεινε μόνο τρεις ώρες και έκανε τρεις μονομαχίες, την στιγμή δε που μονομαχούσε με έναν τέταρτο αντίπαλο, φάνηκαν οι αστυνομικοί που τον αναζητούσαν για τις προηγουμένες τρεις μονομαχίες. Μά πριν τών πάσουν, ο Πρέττι, μαζί με τον αντίπαλό του και τους μάρτυρές των, πήδησαν απάνω στ' αλόγο τους που περιέμεναν δεμένα στα γέφυρα δένδρα, κι' έφυγαν όλοταγός για ν' αποφύγουν την σύλληψη.

Όταν πεύ βεβαίωθηκαν ότι οι διακτα τους τους είχαν χάσει όριστικώς, οι αντίπαλοι κατέβησαν πάλι απ' τα αλόγα τους και απέτελεισαν την μονομαχία, της οποίας αποτέλεσμα ήταν να πληγωθή βαρεά ο βιεννέζος εσαυτρίδης. Έπειτα ο Πρέττι Ξεανέβηκε στο αλόγο του κι' έφυγε μακριά απ' τη Βιέννη.

Έτσι, καταδιωχόμενος από παντού, έπειτα από ένδεκα μήνες, Ξεαναγύρισε στην Ίταλία.

Λίγυα καρό μετά την επιστροφή του στη Ρώμη, έφτασε εκεί ένας Γερμανός εσαυτρίδης, φημισμένος Ξειραχός, ο οποίος με δημόσιο κήρυκα διεάληθε ότι προκαλεί σε φιλική μονομαχία όποιονδήποτε Ίταλό Ξειραχό. Ο Γερμανός αυτός ήταν ένας μεγαλόδομος κι' έξαιρετικά χροδόνωμος άνδρας, ο οποίος χειρίζετο το σπαθί σαν φτερό, και τών οποίο κανείς ρωμαίος εσαυτρίδης δέν τόλμαρ ν' άντιμετώπιση.

Μόλις όμως ο Πρέττι το έμαθε αυτό, ειδοποίησε τόν Γερμανό Ξειραχό, ότι δέχεται την πρόκληση του. Η μονομαχία έγινε σ' ένα έξοχόμο λεθάδι, μπροστά σε χιλιάδες κόσμο, ο οποίος είχε συγκεντρωσει απ' όλη τη Ρώμη και τις γειτονικές πόλεις.

Ο Γερμανός μονομάχος νίκηθηκε κατά κράτος στη μονομαχία αυτή. Έπειδή όμως τα σπαθιά που είχαν χρησιμοποιήσει ήταν από αυτά που δίνονται στους μαθητευόμενους Ξειραχούς, δηλαδή χωρίς αιχμή και χωρίς κόψη, δέν ελήργώθη καθόλου.

Άλλά ο Πρέττι δέν έννοουσε ν' άπεσθή σε μία τέτοια ενερόθραση νίκης, όπως της άποθεύει ο ίδιος, κι' επροκάλεσε τόν αντίπαλό του να μονομαχήσουν πραγματικά με κανονικά σπαθιά.

Ο Γερμανός, θέλοντας και μή, δέχθηκε την πρόκληση του και Ξεαναισαντήθηκε μαζί του στο πεδί

της τιμής. Με την πρώτη ύμιος πληγή που του άνοιξε ο Πρέττι η-πεχώρησε και έκανε μεταβολή για να φύγη. Τότε ο Ίταλος ζωγράφος Ξειραχός μαινώμενος, έπιασε το σπαθί του από την αιχμή του, και με την λαβή άρσισε να χτυπήτ στο κεφάλι τόν Γερμανό εσαυτρίδη, ο οποίος πληγώθηρ βαρεά.

Αιμόφυτος όπως ήταν, κατέφυγε στο μέγαρο του πρεσβευτού της πατρίδος του, ο οποίος παρουσιάστηκε άμεσα στον Πάπα και διαμαρτυρήθηκε. Ο Πρέττι την είχε πολύ άσχημα. Η μονομαχία στο κράτος του Πάπα έπιωρεόμο με θάνατο. Για να γλιτώση λοιπόν έφυγε άμεσα απ' τη Ρώμη και πήγε στη Μάλτα, όπου ο Μέγας Αρχηγός του Τάγματος τών Έπιστών τόν δέχθηκε ν' έξαιρετικές τιμές και τόν περιούθηρε σαν να ήταν άδελφός του. Είς άντάλλαγμα ο ζωγράφος έάχθηκε κι' έξογώρισε πολυάριθμες εικόνες για τόν καθόδο και για τώ μέγαρο, όπου είχε την έδρα του το Τάγμα τών Έπιστών.

Άλλά τότε εκεί δέν μπόρεσε να μείνη ήσυχός. Έπειτα από κάμποσο καρό Ξεανάχσος τις μονομαχίες με τους αναδάρλους τόν Ιταπότας, και στο τέλος για ν' αποφύγη την τιμωρία, πήρε σε μία μικρή βαρκούλα, με την οποία, με κίνδυνο να παγή, έφτασε στο Αλβόνο.

Για κάμποσο καρό περιόδεσε την Ίσπανία, την μόνη χώρα που δέν είχε χυθείσ ότε τότε και όπου έκανε πάλι τα ίδια. Έως όπου του 1644 πέθανε ο Πάπας Ουόθανος και Ξεαναγύρισε στη Ρώμη. Εκεί τον ανέθεσαν να ζωγραφίση τις εικόνες μίας καινούργιας εκκλησίας. Μία μέρα όμως κάποιος άλλος ζωγράφος θέλησε να τόν περιάζη κι' άρσισε να τόν ειρωνεύεται γι' αυτά που ζωγράφιζε.

Τότε ο Πρέττι παράτησε την καλέτια και τα πανέλλα του, τραβήξε το σπαθί του και το έχουσε στο στήθος του άτυχούς αναδάρλου του. Για να γλιτώση από τη φυλάκει και ίσως από το θάνατο, έφυγε άμεσα από τη Ρώμη και τραβήξε για τώ βασιλέο της Νεαπόλεως που άνηκε τότε στη Γαλλία.

Άλλά η Νεαπόλις έμισούετο τότε από πανούκλια και είχε έκδοσει διάταξη τώ αντίβασιλέως της, δια της οποίας απαγορεύετο αόθρημά η είσοδος και η έξοδος στην πόλι. Σ' όλη μαλλία της γρομμής τών σινδόνων τού κράτους ήταν τοποθετημένες ποραιότητες, για να εφαρμόζον τη διάταξη.

Ο Μάττια Πρέττι όμως άδιαφορούνη για την απαγορευτική διάταξη, κι' άνδιαφερόμενος μόνο πως ν' βοηθη μακριά από τώ παπιό έδαφος, θέλησε να περάση. Όταν δέ οι φρουροί έπαιρησαν να τόν εικοδύσουν δια της βίας, τραβήξε το σπαθί του, σκότωσε τόν ένα από τους τρεις άνδρες που άποτελούσαν την περίπολι, τραυμάτισε τόν δεύτερο, άφάτισε τόν τρίτο και έπειτα μπηκε στη Νεαπόλι.

Έπειτα από λίγη ώρα όμως στο πανούκειό που κατέλυσε, κατέβηκε πολυάριθμοι περιούλους, η οποία τόν συνέλαβε και τόν ώδηγησε στον αντίβασιλέα. Η έντολος άντίσταση κατά τών φρουρών και ο φόρος τού ένός απ' αυτούς έπρεπε να τιμωρηθούν με θάνατο. Άλλά ο αντίβασιλέως της Νεαπόλεως είχε άκούμεσ πολλά τόσο για τώ καλλιτεχνικό ταλέντο τού Μάττια Πρέττι, όσο και για την άνδραία του κι' εδέχθηκε να τώ παραχωρήση χάρη, υπό τών όρω να γράψη καλλιτεχνικά επάνω από όλες τις πύλες της πόλεως διάφορες προσευχές τού λαού της Νεαπόλεως προς τόν Θεό, καθώς και διάφορα έξομα για την χολέρα. Ο Πρέττι, ευχαριστήμενος γιατί την εγγύωνε τόσο φθηνά, δέχθηκε πρόθυμα και έτσι σώθηκε.

Ο ζωγράφος όμως αυτός που έκανε πάνω από διακόσιες μονομαχίες στη ζωή του, και ο οποίος έστειλε στον άλλο κόσμο πάνω από εκατό εσαυτρίδες, πέθανε επιστ' από λίγο καρό με τόν πύο κοινό θάνατο, ένα θάνατο έξευτελιστικό για έναν άνθρωπο τού είδους του. Είχε βγάλε με κρατεροπλιά στο μάγουλο, και ο κουρεσι στον οποίο πήγε για να τώ την κόψη, έμωλενε το αίμα. Έτσι ο Μάττια Πρέττι, αφού βασανίστηκε ρεθερά μερικάς μέρες από τους φρικτούς πόνους της σημιαμίας, πέθανε στο κρεβάτι του και όχι στο πεδί της τιμής.

Ο ζωγράφος Μάττια Πρέττι

ΜΙΑ ΠΕΡΙΕΡΓΗ ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Ο περίφημος στρατάρχης Λεσαίο, όσας επρόκειτο να έκαρτατείση, συνήριξε να κάνει την ακόλουθη προσευχή:

—Θεέ μου, κάνε σήμερα για τόν Λεσαίο ότι θάκανε κι' ο Λεσαίο κι' εένα, άν αυτός ήταν Θεός κι' εσύ ήσουν Λεσαίο!...

